

2024/2905

19.11.2024

ROZHODNUTÍ RADY (SZBP) 2024/2905

ze dne 18. listopadu 2024

o jmenování zvláštního zástupce Evropské unie pro oblast Sahelu

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o Evropské unii, a zejména na článek 33 a čl. 31 odst. 2 této smlouvy,

s ohledem na návrh vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Dne 18. března 2013 se Rada dohodla na jmenování zvláštního zástupce Evropské unie (dále jen „zvláštní zástupce EU“) pro oblast Sahelu.
- (2) Dne 21. června 2021 přijala Rada rozhodnutí (SZBP) 2021/1011 ⁽¹⁾, kterým byla jmenována zvláštní zástupkyně EU pro oblast Sahelu paní Emanuela Claudie DEL REOVÁ.
- (3) Dne 26. července 2024 přijala Rada rozhodnutí (SZBP) 2024/2083 ⁽²⁾, kterým byl prodloužen mandát zvláštní zástupkyně EU pro oblast Sahelu. Mandát zvláštní zástupkyně EU skončí dne 30. listopadu 2024.
- (4) Měl by být jmenován nový zvláštní zástupce EU pro oblast Sahelu na období 21 měsíců.
- (5) Zvláštní zástupce EU bude vykonávat svůj mandát za situace, která se může zhoršit a která by mohla bránit v dosažení cílů vnější činnosti Unie stanovených v článku 21 Smlouvy,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Zvláštní zástupce Evropské unie

1. Zvláštním zástupcem Evropské unie (dále jen „zvláštní zástupce EU“) pro oblast Sahelu je na období od 1. prosince 2024 do 31. srpna 2026 jmenován pan João CRAVINHO. Rada může po posouzení Politickým a bezpečnostním výborem a na návrh vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku (dále jen „vysoký představitel“) rozhodnout o prodloužení nebo dřívějším ukončení mandátu zvláštního zástupce EU.

2. Pro účely mandátu zvláštního zástupce EU je oblast Sahelu vymezena tak, že zahrnuje Burkinu Faso, Čad, Mali, Mauritanii a Niger. Zvláštní zástupce EU podle potřeby spolupracuje také se zeměmi povodí Čadského jezera a s dalšími zeměmi a regionálními či mezinárodními subjekty v oblasti Sahelu i mimo něj, včetně Maghrebu a Guinejského zálivu, a zejména se sousedními zeměmi, jichž se dotýká dynamika oblasti Sahelu.

⁽¹⁾ Rozhodnutí Rady (SZBP) 2021/1011 ze dne 21. června 2021 o jmenování zvláštního zástupce Evropské unie pro oblast Sahelu (Úř. věst. L 222, 22.6.2021, s. 21).

⁽²⁾ Rozhodnutí Rady (SZBP) 2024/2083 ze dne 26. července 2024, kterým se prodlužuje mandát zvláštní zástupkyně Evropské unie pro oblast Sahelu a mění rozhodnutí (SZBP) 2021/1011 (Úř. věst. L, 2024/2083, 29.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2024/2083/oj>).

Článek 2

Cíle politiky

1. Na základě cílů politiky stanovených v integrované strategii Evropské unie pro oblast Sahelu, která byla přijata v závěrech Rady ze dne 16. dubna 2021 (dále jen „strategie“), a s ohledem na upravený přístup Unie, jenž byl projednán na zasedáních Rady pro zahraniční věci ve dnech 11. prosince 2023 a 19. února 2024, a na práci na obnoveném přístupu k oblasti Sahelu je účelem mandátu zvláštního zástupce EU aktivně a prioritně přispívat k regionálnímu a mezinárodnímu úsilí o dosažení trvalého míru, bezpečnosti, stability a udržitelného rozvoje v regionu. Zvláštní zástupce EU rovněž usiluje o zvýšení kvality, dopadu a viditelnosti mnohostranné angažovanosti Unie v oblasti Sahelu. V souladu se směry poskytnutými Radou a se strategickými cíli, zájmy a hodnotami je zvláštní zástupce EU nápomocen vysokému představiteli při vymezení obnoveného přístupu EU k oblasti Sahelu.
2. Zvláštní zástupce EU přispívá k rozvoji a vykonávání veškerého úsilí Unie v regionu integrovaným způsobem, mimo jiné v politické, bezpečnostní a rozvojové oblasti, a ke koordinaci všech příslušných nástrojů a zúčastněných stran pro účely činnosti Unie. Zvláštní zástupce EU přispívá k prohlubování angažovanosti a koordinačního úsilí Unie v rámci vnitrostátních, regionálních a mezinárodních mechanismů.
3. Zvláštní zástupce EU jedná v úzké spolupráci a koordinaci s Evropskou službou pro vnější činnost (ESVČ), delegacemi Unie, Komisí, členskými státy a dalšími příslušnými zúčastněnými stranami, zejména s Organizací spojených národů (OSN) a africkými organizacemi, především Africkou unií a Hospodářským společenstvím států západní Afriky (ECOWAS).

Článek 3

Mandát

1. K dosažení cílů politiky EU se zvláštnímu zástupci Unie uděluje mandát:
 - a) aktivně přispívat k provádění strategie a podle potřeby i k práci na obnoveném přístupu k oblasti Sahelu a koordinovat a dále rozvíjet integrovaný přístup Unie v regionu s cílem posílit celkovou soudržnost a účinnost činností Unie v oblasti Sahelu, jakož i podporovat účinnou strategickou komunikaci;
 - b) spolupracovat, mimo jiné prostřednictvím kyvadlové diplomacie jakož i v rámci mírových dohod a mezinárodních iniciativ v oblasti mediace a řešení konfliktů, se všemi příslušnými zúčastněnými stranami v regionu, včetně vlád, regionálních a mezinárodních organizací, mládeže, občanské společnosti a diaspor, a zeměmi Maghrebu, západní Afriky a povodí Čadského jezera s cílem podpořit cíle a zájmy Unie a přispět k lepšímu chápání a pozitivnímu obrazu úlohy Unie v oblasti Sahelu a v jejím okolí;
 - c) zastupovat a podporovat zájmy Unie a její zviditelnění v rámci příslušných regionálních a mezinárodních fór a jakýchkoli jiných procesů relevantních pro stabilitu regionu;
 - d) usnadňovat plně koordinovanou a integrovanou činnost Unie v regionu s využitím všech příslušných nástrojů, včetně rozvojové spolupráce, Evropského mírového nástroje a činností členských států a podpory Unie při řešení krizí a předcházení konfliktům prostřednictvím akcí Unie v rámci společné bezpečnostní a obranné politiky (SBOP) a regionálního a vnitrostátního stabilizačního úsilí, včetně úsilí zaměřeného na reformu bezpečnostního sektoru a odzbrojení, demobilizaci a opětovné začlenění bývalých bojovníků a kulturní dědictví během konfliktů a krizí;
 - e) úzce spolupracovat s OSN, zejména se zvláštním zástupcem generálního tajemníka OSN pro západní Afriku a oblast Sahelu, zvláštním koordinátorem pro rozvoj v oblasti Sahelu, Africkou unií, ECOWAS a dalšími předními vnitrostátními, regionálními a mezinárodními zúčastněnými stranami, včetně dalších zvláštních vyslanců pro oblast Sahelu;
 - f) pozorně sledovat a analyzovat dopad základních příčin nestability a dlouhodobé trendy v regionu, včetně změny klimatu, úbytku biologické rozmanitosti, pastevectví, nedostatečného zabezpečení potravin, přístupu k přírodním zdrojům, zejména k půdě a vodě, a podávat o nich zprávy, jakož i prosazovat udržitelné hospodaření s přírodními

zdroji a spolupráci v této oblasti, jež posilují stabilitu, a podporovat úsilí o omezení šíření nestability, přičemž zvláštní pozornost je třeba věnovat nejzranitelnějším regionům;

- g) pozorně sledovat další regionální a přeshraniční rozměry výzev, jimž region čelí, včetně pandemií, terorismu, radikalizace, násilného extremismu, organizované trestné činnosti, násilí mezi komunitami, hybridních a kybernetických hrozeb, pašování zbraní, obchodování s lidmi a převaděčství, obchodování s drogami, nedostatečné bezpečnosti na moři, uprchlických a migračních toků a souvisejících nezákonných finančních toků;
- h) pozorně sledovat humanitární, politické, bezpečnostní a rozvojové důsledky rozsáhlých uprchlických a migračních toků, včetně vnitřně vysídlených osob, a podle potřeby se zapojit do dialogů o migraci s relevantními orgány a zúčastněnými stranami a obecněji přispívat k politice Unie v otázkách migrace a uprchlíků ve vztahu k danému regionu v souladu s cíli, zájmy a hodnotami Unie tak, aby byla podporována užitečná spolupráce v oblasti migrace na základě komplexního přístupu zaměřeného na celou migrační trasu;
- i) v úzké spolupráci s ESVC, protiteroristickým koordinátorem EU a Komisí přispívat k provádění příslušných závěrů Rady o předcházení terorismu a násilnému extremismu a boji proti nim, udržovat pravidelné politické kontakty na vysoké úrovni se zeměmi, jichž se dotýká terorismus a mezinárodní organizovaná trestná činnost, a zajistit klíčovou úlohu Unie v rámci úsilí o boj proti terorismu, násilnému extremismu a mezinárodní organizované trestné činnosti;
- j) pozorně sledovat politické, bezpečnostní a rozvojové důsledky humanitárních krizí v oblasti při zohlednění mírových, humanitárních a rozvojových souvislostí a s cílem podporovat dlouhodobá řešení krizí a konfliktů;
- k) ve spolupráci se zvláštním zástupcem EU pro lidská práva přispívat k provádění politiky Unie v oblasti lidských práv v regionu v souladu s akčním plánem Unie pro lidská práva a demokracii, s obecnými zásadami Unie týkajícími se lidských práv, a zejména obecnými zásadami Unie týkajícími se dětí a ozbrojených konfliktů, jakož i násilí páchaného na ženách a dívkách a boje proti všem formám jejich diskriminace, a s politikou Unie v oblasti míru, žen a bezpečnosti v souladu s akčním plánem Unie pro ženy, mír a bezpečnost na období 2019–2024 a podporovat inkluzivnost a genderovou rovnost v procesu budování státu v souladu s rezolucí Rady bezpečnosti OSN č. 1325 (2000) a následnými rezolucemi Rady bezpečnosti OSN o ženách, míru a bezpečnosti, včetně rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 2242 (2015), a podporovat provádění rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 2250 (2015) o mládeži, míru a bezpečnosti;
- l) nadále sledovat oblast justice jako celek, jakož i mechanismy odpovědnosti, které lze využít k boji proti beztrestnosti, jakož i vypracovávat příslušná doporučení a udržovat pravidelné kontakty s příslušnými orgány v regionu, s Úřadem žalobce Mezinárodního trestního soudu a s Úřadem vysokého komisaře pro lidská práva a angažovat obránce lidských práv a pozorovatele v oblasti lidských práv působící v regionu;
- m) prostřednictvím častých kontaktů v regionu, včetně kontaktů s místními subjekty, prohlubovat poznatky Unie ohledně místních očekávání a místního kontextu. Na základě důkladné a průběžné analýzy situace usnadňovat reflexi a přispívat ke včasné reakci, přizpůsobování a strategické a dlouhodobé vizi Unie v oblasti Sahelu.

2. Za účelem plnění svého mandátu zvláštní zástupce EU mimo jiné:

- a) poskytuje podle potřeby poradenství při formulaci postojů Unie v rámci regionálních a mezinárodních fór a v souvislosti s tím podává zprávy s cílem proaktivně podporovat diplomatické kontakty a činnosti, které posilují integrovaný přístup Unie k oblasti Sahelu;
- b) přispívá k udržování přehledu o veškerých činnostech Unie a úzce spolupracuje s příslušnými delegacemi Unie a členskými státy.

Článek 4

Provádění mandátu

1. Zvláštní zástupce EU odpovídá za provádění mandátu pod vedením vysokého představitele.
2. Politický a bezpečnostní výbor udržuje se zvláštním zástupcem EU výsadní spojení a je pro něj hlavním orgánem pro styk s Radou. Politický a bezpečnostní výbor poskytuje zvláštnímu zástupci EU strategické a politické vedení v rámci jeho mandátu, aniž jsou dotčeny pravomoci vysokého představitele.
3. Zvláštní zástupce EU spolupracuje a pracuje v úzké koordinaci s ESVČ a jejími příslušnými útvary.

Článek 5

Financování

1. Finanční referenční částka určená na krytí výdajů souvisejících s mandátem zvláštního zástupce EU v období od 1. prosince 2024 do 31. srpna 2026 činí 2 984 189,62 EUR.
2. Výdaje jsou spravovány v souladu s postupy a pravidly použitelnými na souhrnný rozpočet Unie.
3. Správa výdajů se řídí smlouvou mezi zvláštním zástupcem EU a Komisí. Za veškeré výdaje je zvláštní zástupce EU odpovědný Komisi.

Článek 6

Sestavení a složení týmu

1. V mezích svého mandátu a odpovídajících finančních prostředků, které má k dispozici, odpovídá zvláštní zástupce EU za sestavení svého týmu. Tento tým zahrnuje odborníky na konkrétní politické otázky podle požadavků mandátu. Zvláštní zástupce EU o složení svého týmu neprodleně informuje Radu a Komisi.
2. Členské státy, orgány Unie a ESVČ mohou navrhnout vyslání personálu ke zvláštnímu zástupci EU. Plat takto vyslaného personálu hradí dotyčný členský stát, dotyčný orgán Unie nebo ESVČ. Ke zvláštnímu zástupci EU mohou být rovněž přiděleni odborníci vyslaní členskými státy do orgánů Unie nebo ESVČ. Mezinárodní smluvní pracovníci musí být státními příslušníky některého členského státu.
3. Veškerý vyslaný personál je i nadále administrativně podřízen vysílajícímu členskému státu, orgánu Unie nebo ESVČ a vykonává své povinnosti a jedná v zájmu mandátu zvláštního zástupce EU.
4. S cílem zajistit soudržnost a soulad příslušných činností členů týmu zvláštního zástupce EU jsou tyto pracovníci zařazeni do příslušných oddělení ESVČ nebo delegací Unie.

Článek 7

Výsady a imunity zvláštního zástupce EU a členů jeho týmu

Výsady, imunity a další záruky nezbytné pro završení a řádné působení mise zvláštního zástupce EU a členů jeho týmu se podle potřeby dohodnou s hostitelskými zeměmi. Členské státy a ESVČ poskytují k tomuto účelu veškerou nezbytnou podporu.

Článek 8

Bezpečnost utajovaných informací EU

Zvláštní zástupce EU a členové jeho týmu dodržují bezpečnostní zásady a minimální bezpečnostní normy zavedené rozhodnutím Rady 2013/488/EU⁽³⁾.

Článek 9

Přístup k informacím a logistická podpora

1. Členské státy, Komise, ESVČ a generální sekretariát Rady zajistí, aby měl zvláštní zástupce EU přístup k veškerým důležitým informacím.
2. Logistickou podporu v regionu poskytují podle okolností delegace Unie v regionu nebo členské státy.

Článek 10

Bezpečnost

V souladu s politikou Unie pro bezpečnost personálu vyslaného mimo Unii při provádění operací podle hlavy V Smlouvy přijme zvláštní zástupce EU v souladu se svým mandátem a s ohledem na bezpečnostní situaci v oblasti své působnosti veškerá rozumně proveditelná opatření k zajištění bezpečnosti veškerého personálu, který je mu přímo podřízen, zejména tím, že:

- a) na základě pokynů ESVČ vypracuje konkrétní bezpečnostní plán zahrnující zvláštní fyzická, organizační a procedurální bezpečnostní opatření, řízení bezpečných přesunů personálu do oblasti jeho působnosti a uvnitř této oblasti, jakož i řízení bezpečnostních událostí, a který dále zahrnuje pohotovostní a evakuační plán mise;
- b) zajistí, aby byl veškerý personál vyslaný mimo Unii pojištěn pro případ zvýšeného rizika, jak vyžaduje situace v dané oblasti působnosti;
- c) zajistí, aby všichni členové týmu zvláštního zástupce EU, kteří mají být vysláni mimo Unii, včetně najatého místního personálu, prošli před příjezdem nebo bezprostředně po příjezdu do oblasti působnosti náležitým bezpečnostním školením na základě stupně rizika, které pro danou oblast vyhodnotí ESVČ;
- d) zajistí, aby byla provedena veškerá schválená doporučení vydaná na základě pravidelných posouzení bezpečnosti, a podává vysokému představiteli, Radě a Komisi písemné zprávy o provádění těchto doporučení a o dalších bezpečnostních otázkách v rámci pravidelných zpráv o pokroku a závěrečné souhrnné zprávy o provádění mandátu.

Článek 11

Podávání zpráv

Zvláštní zástupce EU pravidelně podává ústní a písemné zprávy vysokému představiteli a Politickému a bezpečnostnímu výboru. Zvláštní zástupce EU podává podle potřeby zprávy rovněž pracovním skupinám Rady. Pravidelné zprávy jsou rozesílány prostřednictvím sítě COREU. Zvláštní zástupce EU může podávat zprávy Radě pro zahraniční věci. Zvláštní zástupce EU se může v souladu s článkem 36 Smlouvy podílet na podávání informací Evropskému parlamentu.

⁽³⁾ Rozhodnutí Rady 2013/488/EU ze dne 23. září 2013 o bezpečnostních pravidlech na ochranu utajovaných informací EU (Úř. věst. L 274, 15.10.2013, s. 1).

Článek 12

Koordinace

1. V rámci strategie a s ohledem na úpravu a práci na obnoveném přístupu k oblasti Sahelu přispívá zvláštní zástupce EU k jednotě, konzistentnosti a účinnosti činností Unie a pomáhá zajišťovat, aby všechny nástroje Unie a opatření členských států byly uplatňovány konzistentně v zájmu dosažení cílů politiky Unie. Je udržován pravidelný kontakt s členskými státy. Vedoucí úloha zvláštního zástupce EU při shromažďování dalších zvláštních vyslanců pro oblast Sahelu z členských států, a v širším měřítku i dalších relevantních zúčastněných stran, je i nadále významná. Činnosti zvláštního zástupce EU musí být koordinovány s činnostmi ESVČ, delegací Unie a Komise a s činnostmi dalších zvláštních zástupců EU působících v regionu. Zvláštní zástupce EU pravidelně informuje ESVČ, delegace Unie a mise členských států v regionu.
2. Na místě jsou udržovány úzké styky s příslušnými vedoucími misí členských států, vedoucími delegací Unie a vedoucími misí SBOP. Ti se snaží být zvláštnímu zástupci EU co nejvíce nápomocni při provádění mandátu. Zvláštní zástupce EU v úzké koordinaci s příslušnými delegacemi Unie poskytuje vedení v otázkách místní politické situace vedoucímu mise EUCAP Sahel Mali. Zvláštní zástupce EU a velitel civilní operace se podle potřeby navzájem konzultují. Zvláštní zástupce EU rovněž udržuje styky s dalšími mezinárodními a regionálními subjekty působícími na místě.

Článek 13

Pomoc ve vztahu k nárokům

Zvláštní zástupce EU a členové jeho týmu jsou nápomocni při poskytování informací při řešení veškerých nároků a závazků vyplývajících z mandátů předchozích zvláštních zástupců EU pro oblast Sahelu a poskytují k tomuto účelu administrativní pomoc a přístup k relevantním dokumentům.

Článek 14

Přezkum

Provádění tohoto rozhodnutí a jeho soulad s jinými iniciativami Unie v regionu podléhají pravidelnému přezkumu. Zvláštní zástupce EU předkládá vysokému představiteli, Radě a Komisi pravidelné zprávy o pokroku a do 31. května 2026 předloží závěrečnou souhrnnou zprávu o provádění mandátu.

Článek 15

Vstup v platnost

Toto rozhodnutí vstupuje v platnost dnem 1. prosince 2024.

V Bruselu dne 18. listopadu 2024.

Za Radu

předseda

J. BORRELL FONTELLES